

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 14

Ostrava

okresní pracoviště Karviná

Inspekční zpráva

Výchovný ústav pro děti a mládež

735 11 Orlová - Město, Lazecká 201

Identifikátor ředitelství: 600 031 381

IZO: 000601420

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Karmelitská 7,
118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad: Karviná

Čj.	133 450/98-05003
Signatura	kn3ls202

OBSAH

1 ÚVOD	4
1.1 Předmět inspekce	4
1.2 Termín inspekce	4
1.3 Složení inspekčního týmu	4
1.4 Ředitelka školského zařízení	4
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	4
2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ PROGRAM ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ	6
2.1 Výchovně-vzdělávací program školského zařízení, učební plány a osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty. Reedukační a resocializační program	6
2.2 Bezpečnost aplikovaného systému z pohledu svěřence	6
2.3 Stimulační úroveň aplikovaného systému	7
2.4 Další informace o výchovně-vzdělávacím a resocializačním programu školského zařízení	7
2.5 Přehled o počtu výchovných skupin	7
2.6 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	8
3 ŘÍZENÍ ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ	9
3.1 Koncepční záměry školského zařízení, plánování	9
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	9
3.3 Odborné a pedagogické řízení	10
3.3.1 Organizační struktura	10
3.3.2 Personální struktura	10
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	11
3.4 Kontrolní systém školského zařízení, kontrola a hodnocení	11
3.5 Informační systém školského zařízení - vnitřní a vnější	12
3.6 Vedení povinné dokumentace	12
3.7 Úroveň spolupráce školského zařízení s dalšími zainteresovanými orgány	13
3.8 Výroční zpráva	13
3.9 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebními dokumentům	14
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ ČINNOSTI	15
4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebními dokumentům a počtu svěřenců	15
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školského zařízení	16
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování	16
4.3.1 Hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích	16
4.3.2 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně mimoškolní výchovné práce	17
4.3.3 Hodnocení školského zařízení z hlediska kvality speciálních činností	18
4.4 Hodnocení školského zařízení z hlediska znalosti a využívání důležitých informací o svěřencích jako předpokladu pro dyadickou i skupinovou psychoterapii, reedukaci a resocializaci	18
4.5 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně výsledků resocializace	19
4.6 Hodnocení školského zařízení z hlediska uplatňování speciálně-pedagogických,	

reedukačních, resocializačních a rehabilitačních postupů	19
4.7 Dočasné vylučování z kolektivu dle § 17 odst. 2, písmeno f) vyhlášky MŠ ČR č. 64/1981 Sb.	19
4.8 Záchytné pracoviště	20
4.9 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost školského zařízení	20
4.10 Hodnocení činnosti součástí školského zařízení	20
5 ZÁVĚR	22
5.1 Závěry inspekce	22
5.2 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	22
5.3 Datum a podpis ředitelky kontrolovaného školského zařízení stvrzující převzetí zprávy	22
5.4 Další adresáti zprávy	23
5.5 Přípomínky ředitele(ky) školského zařízení	23

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

10. 11. - 12. 11. 1998

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Mgr. Antonín Grulich
Členové týmu: Mgr. Ludmila Konopková
Mgr. Marcela Orságová
Mgr. Alena Wiesnerová

1.4 Ředitelka školského zařízení

PaedDr. Eva Němečková, jmenovaná do funkce na základě konkurzního řízení s účinností od 1. 1. 1998.

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
- zřizovací listina včetně dodatků
- koncepce rozvoje
- výroční zprávy o činnosti a hospodaření
- organizační řád
- vnitřní řád
- domácí řád
- organizační a obsahové zabezpečení školního roku 1998/99
- organizační opatření posilující bezpečnost
- personální dokumentace
- osobní spisy svěřenců
- denní hlášení
- režim školy - povinnosti učitelů
- učební a tematické plány
- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy
- rozvrh hodin
- metodický list - bodovací systém (zaměstnanců a svěřenců)
- vstrojovací řád
- evidence ošetřovného

- evidence kapesného
- žádost o změnu zařazení do sítě
- prázdninový režim dne
- přehled rozdělení tříd a úvazků vyučujících
- záznamy o práci v zájmovém útvaru
- kniha pedagogických rad
- sešit pracovních porad vychovatelů
- týdenní plány práce výchovných skupin
- deník výchovné skupiny
- kritéria pro vyplácení kapesného
- kniha útěků
- knihy odjezdů a příjezdů
- kniha vzkazů
- knihy návštěv
- sešit zdravotní izolace
- sešit podávání léků
- kniha úrazů
- jednací protokoly
- hospodářská a účetní evidence
- kroniky
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách
- kniha docházky
- sešity hodnocení
- klientské spisy psycholožky

2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ PROGRAM ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

2.1 Výchovně-vzdělávací program školského zařízení, učební plány a osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty. Reedukační a resocializační program

Výchovný ústav pro děti a mládež Orlová (dále VÚDM) je speciální výchovné zařízení, které poskytuje výchovnou, hmotnou a sociální péči chlapcům s nařízenou ústavní výchovou, popřípadě uloženou ochrannou výchovou nebo vydaným předběžným opatřením, do doby ukončení povinné školní docházky. Škola, která je součástí školského zařízení, umožňuje svěřencům získat vzdělání v rozsahu učiva základní školy nebo zvláštní školy.

Cílem výchovně-vzdělávacího procesu v základní i zvláštní škole je rozvoj a kultivace osobnosti žáků, poskytování vědomostí, dovedností a návyků potřebných k uplatnění v praktickém životě.

Zvláštní škola:

Při Výchovném ústavu pro děti a mládež Orlová je zřízena v letošním školním jedna třída zvláštní školy, ve které je zapsáno celkem osm žáků sedmého, osmého a devátého ročníku. Vyučuje se v odděleních.

Výuka je realizována dle Vzdělávacího programu pro zvláštní školy, schváleného MŠMT ČR č. j. 22 980/97-22 s platností od 1. září 1997 jako učební dokument ve smyslu § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů.

Základní škola:

Při VÚDM jsou dále zřízeny tři třídy základní školy. V první třídě je zapsáno osm žáků šestého a sedmého ročníku. Ve druhé třídě je zapsáno šest žáků osmého ročníku. V této třídě se dále vzdělává jeden žák šestého ročníku dle učebních dokumentů pro zvláštní školy. Ve třetí třídě je zapsáno devět žáků devátého ročníku.

Výuka je realizována dle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16 847/96-2 schváleného MŠMT ČR s platností od 1. září 1996.

Reedukační a resocializační program školského zařízení je založen na kombinaci režimového systému s komunitním přístupem. Zásadou je individuální přístup ke každému svěřenci.

2.2 Bezpečnost aplikovaného systému z pohledu svěřence

Po dobu stavebních úprav Dětského diagnostického ústavu v Bohumíně slouží VÚDM Orlová jako záchytný pracoviště a přijímá rovněž ve výjimečných případech svěřence bez předchozího pobytu v diagnostickém ústavu. Tím je negativně ovlivněna i bezpečnost z pohledu svěřence.

Výchovné skupiny jsou věkově homogenní, složení skupin však nekopíruje školní třídy. Každá výchovná skupina má vlastní prostory, tvořící celek. Ložnice jsou postupně renovovány, s jejich estetizací pomáhají i svěřenci. Během dne jsou tyto prostory uzamčeny a svěřencům nepřístupné.

Výchovné problémy jsou v rámci normy, nevyskytuje se opilství, z nealkoholových intoxikací zaznamenali pracovníci výchovného ústavu ojedinělé čichače těkavých látek. Většina svěřenců kouří. Vzhledem k věku je jim kouření vnitřním řádem zakázáno. Kouření je

negativně hodnoceno při bodování. Ojedinele se vyskytne šikana, která bývá odhalena v začátku a je pak námětem jak skupinových terapeutických sezení, tak i komunity. Toto řešení shledávají výchovní pracovníci jako velmi účinné. Stejně bývá řešen i případný útěk. Tetování a piercing není dovolen a nevyskytuje se.

Bezpečnost je z pohledu svěřence spíše nadprůměrná.

2.3 Stimulační úroveň aplikovaného systému

Svěřenci výchovného ústavu jsou motivováni k aktivní účasti na životě výchovné skupiny jednak nabídkou mimoškolních aktivit, jednak pozitivním hodnocením své aktivní účasti na těchto podnicích. Jako velmi pozitivní se ukazuje komunitní systém a aktivní účast svěřenců na vytváření skupinového klimatu, spolu s možností vyjádřit svůj názor.

Stimulační úroveň aplikovaného systému je spíše nadprůměrná.

2.4 Další informace o výchovně-vzdělávacím a resocializačním programu školského zařízení

Škola nenabízí pro žáky zvláštní ani základní školy individuální volbu vzdělávacích aktivit. Nepovinné ani volitelné předměty nejsou ve škole zavedeny.

V ojedinělých případech jsou v současné době přijímáni svěřenci k diagnostickému pobytu ve výchovném ústavu přímo z rodin nebo po nedostatečně dlouhém pobytu v jiném zařízení pro výkon ústavní výchovy. Vedení Dětského diagnostického ústavu Bohumín se snaží vzniklou nestandardní situaci alespoň částečně zlepšit častými návštěvami svého etopeda i ředitele.

Při příchodu svěřence do zařízení jsou s ním provedeny vstupní pohovory ředitelkou, sociální pracovníci, vedoucím vychovatelem a psychologkou. Chlapec je poté zařazen do výchovné skupiny. Kritériem pro zařazení je věk a naplněnost jednotlivých výchovných skupin. Adaptační režim je třídenní. V této době se nově příchozí seznamuje s režimem a domácím řádem, celá výchovná skupina se zdržuje v budově ústavu nebo jen v jejím nejbližším okolí. Poté je chlapec zařazen do běžného režimu ústavu s tím, že adaptační problémy jsou řešeny skupinovými vychovateli ve spolupráci s ředitelkou a psychologkou ústavu.

Na nižší úrovni je otevřenost ústavu vůči obecné komunitě i výchova vztahu k osobnímu vlastnictví a péči o ně. Také v aktivním podílu výchovného ústavu při udržení či navázání vztahů s biologickou rodinou jsou v současnosti ještě rezervy.

Nabídka individuální volby vzdělávacích aktivit neexistuje, mimoškolní výchovně-vzdělávací a resocializační činnost je na úrovni běžné v obdobných školských zařízeních.

2.5 Přehled o počtu výchovných skupin

Kapacita Výchovného ústavu pro děti a mládež Orlová je stanovena na 63 míst, což představuje šest výchovných skupin. Ke dni inspekce byli ve stavu celkem 32 svěřenci, zařazení do čtyř výchovných skupin. Fyzicky přítomen byl 31 svěřenec. Jeden chlapec je dlouhodobě na útěku.

Z celkového počtu mají 24 svěřenci nařízenou ústavní výchovu a osm svěřenců je ve VÚDM umístěno na základě vydaného předběžného opatření.

Svěřenci jsou v VÚDM umístováni prostřednictvím diagnostických ústavů.

Tab. č. 1: počet výchovných skupin a svěřenců

vých. skup.	ve stavu	z toho							
		ústavní výchov.	ochr. výchov.	předb. opatř.	přítom.	na útěku	podm. prop.	nemoc	vazba
I.	8	4	0	4	8	0	0	0	0
II.	9	8	0	1	7	1	0	1	0
III.	8	6	0	2	8	0	0	0	0
IV.	7	6	0	1	6	0	0	1	0
celkem	32	24	0	8	29	1	0	2	0

Výchovné skupiny jsou heterogenní, svým složením nekopírují jednotlivé třídy. Pozitivem je skutečnost, že výchovné skupiny nejsou izolované, svěřenci se v mimoškolních výchovných činnostech setkávají a mění dle zájmu a druhu činnosti.

2.6 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Ve školním roce 1998/99 byly při VÚDM zřízeny tři třídy základní školy, ve kterých jsou vzdělávání žáci šestého, sedmého, osmého a devátého ročníku a jedna třída zvláštní školy, v níž jsou vzdělávání žáci sedmého, osmého a devátého ročníku, vyučování v odděleních.

Tab. č. 2: základní škola

třída	ročník	zapsáno	v jednotliv. ročnících	přítomno	nemoc	útěk	vazba
I.	6. + 7.	8	4+4	7	0	1	0
II	8.+6. ZvŠ	7	6+1	7	0	0	0
III.	9.	9	9	8	1	0	0
Celkem		24	24	22	1	1	0

Tab. č. 3: zvláštní škola

třída	ročník	zapsáno	v jednotliv. ročnících	přítomno	nemoc	útěk	vazba
IV.	7.+8.+9.	8	1+4+3	7	1	0	0

3 ŘÍZENÍ ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

3.1 Koncepční záměry školského zařízení, plánování

Ředitelka školského zařízení předložila písemně zpracovanou koncepci, která je rozpracována do pěti kapitol - charakteristika VÚDM, poslání, cíle a filozofický záměr, vnitřní podmínky, vnější podmínky, závěr.

V této koncepci se hovoří i o učebních oborech, které byly od září 1998 převedeny do kompetence jiného výchovného ústavu.

Předložená koncepce nevychází z aktuální situace a změn v organizaci školského zařízení. Plánované stěhování výchovného ústavu do jiného objektu a s tím spojené změněné možnosti v oblasti výchovy a vzdělání svěřenců nejsou dostatečně rozpracovány.

Koncepce není v některých bodech aktuální, plánování postrádá jasnější dlouhodobé cíle. Úroveň zpracování koncepčních záměrů a plánování je průměrná.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Hodinové dotace stanovené učebními plány nejsou dodrženy ani u zvláštní školy ani u základní školy. Pro stanovení hodinových týdenních dotací, obsahu vzdělání a počtu hodin pro jednotlivé předměty v ročnících byl použit soubor „Škola a zákony“, který není v souladu s oficiálními učebními dokumenty.

Zvláštní škola

Všechny ročníky (7., 8. a 9.), které jsou vyučovány v jedné třídě, mají společný rozvrh hodin a stejný týdenní počet vyučovacích hodin. Týdenní hodinová dotace v sedmém ročníku neodpovídá počtu hodin stanovenému učebním plánem, je překročena o jednu vyučovací hodinu předmětu rýsování, který v učebním plánu pro tento ročník není vůbec zařazen. Pracovní vyučování v sedmém, osmém i devátém ročníku není organizováno v blocích a je kráceno o jednu hodinu týdně. Tuto vyučovací hodinu nahrazuje jedna hodina předmětu rodinná výchova, který učební plán pro zvláštní školy neobsahuje.

Základní škola

V první třídě základní školy, kde jsou vzděláváni žáci šestého a sedmého ročníku, se vyučuje podle společného rozvrhu hodin. Tím dochází k překročení týdenní hodinové dotace u žáků šestého ročníku o jednu vyučovací hodinu předmětu praktické činnosti.

Ve druhé třídě základní školy, kde jsou vzděláváni žáci osmého ročníku, není dodržen učební plán a nejsou plněny učební osnovy. Nevyučuje se předmět rodinná výchova.

U žáka šestého ročníku zvláštní školy, který je vyučován v této třídě v oddělení, platí stejný rozvrh hodin jako pro žáky osmého ročníku základní školy. Tím je překročena týdenní hodinová dotace o čtyři vyučovací hodiny. Není dodržen učební plán a nejsou plněny učební osnovy.

Ve třetí třídě základní školy, kde jsou vzděláváni žáci devátého ročníku, také není plněn učební plán ani učební osnovy. Nevyučuje se předmět rodinná výchova

Plnění obsahu učebních plánů a učebních osnov ve zvláštní i základní škole vyžaduje okamžité řešení.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

Statutárním orgánem Výchovného ústavu pro děti a mládež je ředitelka, zástupcem statutárního orgánu byl jmenován vedoucí vychovatel.

Organizačně je VÚDM rozčleněn na čtyři úseky. Úsek výchovně-vzdělávací (škola a mimoškolní výchovná činnost), kde jsou zařazeni učitelé, vychovatelé a pomocní vychovatelé, řídí statutární zástupce, úsek ekonomicko-provozní vede ekonomka, úsek správní je řízen hospodářkou a úsek školního stravování je řízen vedoucí kuchyně. Vedoucí jednotlivých úseků jsou podřízeni přímo ředitelce zařízení. Samostatně, pod přímým vedením ředitelky, pracuje psycholožka a zdravotní sestra.

Ředitelka vykonává přímou práci se svěřenci, řádně zařazenou do rozvrhu hodin a rozpisu služeb, statutární zástupce vykonává přímou práci se svěřenci řádně zařazenou do rozpisu služeb.

Pedagogická rada jako poradní orgán ředitelky se schází v pevně stanovených termínech šestkrát ročně.

K zajištění pravidelného a bezpečného chodu zařízení slouží organizační řád, jímž jsou stanoveny povinnosti a práva svěřenců i kompetence a odpovědnost všech pracovníků.

Organizační struktura zařízení je spíše nadprůměrná.

3.3.2 Personální struktura

Ke dni inspekce pracovalo v VÚDM Orlová celkem 36 pracovníků. Z tohoto počtu je patnáct pedagogických pracovníků včetně ředitelky a jejího zástupce (pět učitelů a osm vychovatelů) a tři pomocní vychovatelé. Úvazek čtvrtého pomocného vychovatele je na základě dohod o pracovní činnosti rozdělen mezi čtyři denní vychovatele.

Z celkového počtu pedagogických pracovníků mají pouze ředitelka, dva učitelé a dva vychovatelé odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci v tomto typu školského zařízení. Jedna učitelka má pedagogické vzdělání, ale bez speciální pedagogiky, jeden učitel vysokoškolské vzdělání nepedagogického směru rozšířené DPS a jeden učitel vysokoškolské vzdělání nepedagogického směru. Z ostatních vychovatelů má jedna vychovatelka vysokoškolské vzdělání pedagogického směru (vychovatelství), ale bez speciální pedagogiky, dva vychovatelé vysokoškolské vzdělání nepedagogického směru, dva vychovatelé mají středoškolské vzdělání pedagogického směru a dva vychovatelé středoškolské vzdělání rozšířené DPS.

Tab. č. 3: přehled o zaměstnancích VÚM

zaměstnanci VÚM	celkový počet	z toho žen
ředitelka	1	1
zástupce ředitel., ved. vych.	1	0
učitelé	5	2
vychovatelé	8	4
pomocní vychovatelé	3	2
odborný pracov. -psycholog	1	1
ostatní zaměstnanci	17	13
celkem	36	23

V kategorii ostatních zaměstnanců jsou zařazeni zdravotní sestra, sociální pracovnice, dvě hospodářky, ekonomka, vedoucí stravování, skladnice-švadlena, prادلena, uklízečka, dva topiči, údržbář, údržbář-řidič a tři kuchařky, všichni s úvazkem 1,0, a čtvrtá kuchařka s úvazkem 0,5.

Personální struktura školského zařízení je spíše podprůměrná.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Ředitelka zařízení zpracovala samostatný dokument „Plán dalšího vzdělávání pracovníků na šk. rok 1998/99“. Tento dokument je rozdělen na akce vzdělávání pedagogických pracovníků a na akce vzdělávání odborných a ostatních pracovníků.

Vzhledem k tomu, že většina vychovatelů nemá odpovídající vzdělání pro výkon svého povolání, studuje jedna vychovatelka rozšiřující studium speciální pedagogiky na PdF v Ostravě a dva vychovatelé se vzdělávají ve čtyřměsíčním kurzu pro vychovatele výchovných ústavů pořádaném Institutem pedagogicko-psychologického poradenství. Ostatní pedagogičtí pracovníci se vzdělávají formou krátkodobých kurzů, přednášek a seminářů především z oblasti speciální pedagogiky a psychologie, pořádaných ŠÚ a Pedagogicko-psychologickou poradnou v Karviné.

Vedení školského zařízení podporuje další vzdělávání i sebevzdělávání všech pracovníků. Tuto oblast lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

3.4 Kontrolní systém školského zařízení, kontrola a hodnocení

Kontrolní systém vychází ze společného plánu kontrolní a hospitační činnosti, který je popisný a nejsou v něm jasně stanoveny cíle hospitační činnosti. Kontrolní činnost je vedením realizována náhodně a z provedených kontrol nejsou pořizovány žádné záznamy. Hospitační činnost je prováděna nekoncepčně, nahodile bez jasných pravidel, není průkazně zaznamenávána. Hodnocení pracovníků je prováděno individuálně nebo skupinově. Analýza výsledků kontrolní a hodnotící činnosti není prováděna. Vedení VÚDM má zpracována kritéria pro hodnocení pracovníků a přiznávání nenárokových složek platu.

Chování a prospěch svěřenců jsou předmětem hodnocení po celou dobu jejich pobytu ve výchovném ústavu. Každý den je bodováno chování a výkon ve škole, aktivita a chování při přípravě na vyučování i při mimoškolní činnosti. Pomocní vychovatelé hodnotí průběh noci, zdravotní sestra přiděluje jednou týdně body za aktivitu při úklidu a podobně.

K hodnocení se mohou svěřenci vyjádřit na večerním sezení skupiny. Celkový výsledek pak ovlivňuje výši kapesného za daný měsíc a další výhody, jakými jsou volné vycházky, návštěvy rodiny apod.

Kontrolní činnost je prováděna namátkově, bez koncepce, hospitační činnost je nahodilá, bez jasných cílů a zpětné vazby, její realizace nebyla ze strany vedení žádným způsobem dokladována. Celkově lze tuto oblast hodnotit jako podprůměrnou.

Kontrola a hodnocení svěřenců je podrobně rozpracováno ve vnitřním řádu ústavu, svěřenci jsou s ním seznámeni a akceptují je. Tato oblast je na spíše nadprůměrné úrovni.

3.5 Informační systém školského zařízení - vnitřní a vnější

Všichni zaměstnanci výchovného ústavu jsou každoročně seznamováni s vnitřním, organizačním, pracovním řádem atd., což stvrzují svým podpisem na listině vytvořené k tomuto účelu. Pedagogičtí pracovníci mají dostatek informací o svěřencích a vnitřním životě ústavu. Porady učitelů a vychovatelů, stejně tak pedagogické rady se konají pravidelně, informace na nich projednávají jsou zapisovány, plnění úkolů a usnesení je kontrolováno.

Katalogové listy žáků se v některých případech podobají osobnímu spisu, jsou zde založeny kopie psychologických a zdravotnických vyšetření, případně další dokumenty, které mohou pomoci při pedagogické práci s jednotlivými svěřenci ve třídách. Učitelé a vychovatelé spolupracují, předávají si poznatky týkající se přípravy žáků na vyučování a jejich chování, scházejí se na metodických komisích.

Sociální pracovnice je v pravidelném kontaktu se všemi zainteresovanými institucemi a orgány, informuje včas a v rozsahu potřebném pro pracovníky v jednotlivých funkcích o příchodu nového svěřence do výchovného ústavu. Vede osobní spisy svěřenců. Informace jsou zabezpečeny před zneužitím

Svěřenci mají dostatek informací o tom, jakým způsobem jsou hodnoceni a s jakými důsledky. Každé dva až tři týdny se scházejí na komunitě, kde jsou probírány podstatné záležitosti týkající se vnitřního života výchovného ústavu a hodnoceno chování jednotlivců.

Samosprávný orgán svěřenců není ustanoven.

Pro návštěvy rodičů je určeno sobotní a nedělní odpoledne, po domluvě s vedením výchovného ústavu lze uskutečnit návštěvu i mimo stanovenou dobu.

Svěřenci jsou vedeni k pravidelné korespondenci s rodinnými příslušníky, v odůvodněných případech je odesílaná korespondence kontrolována.

Informační systém funguje, je propracovaný. Úroveň tohoto systému je spíše nadprůměrná.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace je zavedena v souladu s § 38a zákona č. 29/1984 Sb., v platném znění, a Instrukcí MŠ ČSR č. 29 č. j. 20 926/81-20, kterou se stanoví podrobnosti o organizaci školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

Nedostatky drobného charakteru byly odstraněny v průběhu inspekce. Nedostatky vážnějšího charakteru byly zjištěny při vedení pedagogické dokumentace, která není vedena na předepsaných tiskopisech (denní záznamy), nejednotné údaje ve zřizovací listině, v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, v nápisu označující budovu a na razítkách.

Ředitelka výchovného ústavu podala písemnou žádost o provedení změn v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení na začátku tohoto školního roku.

Úroveň vedení povinné dokumentace je průměrná.

3.7 Úroveň spolupráce školského zařízení s dalšími zainteresovanými orgány

Do výchovného ústavu v Orlové umísťuje svěřence zejména Dětský diagnostický ústav Bohumín, dále pak diagnostické ústavy Hradec Králové a Praha. Kvalita diagnostiky a přípravy svěřenců na umístění ve výchovném ústavu je rozdílná, nejlépe připraveni přicházejí svěřenci z diagnostického ústavu Bohumín.

V metodickém vedení ze strany diagnostických ústavů pocítuje ředitelka výchovného ústavu určité nedostatky.

Vedení výchovného ústavu konstatuje zlepšení ve spolupráci se školským úřadem. Spolupráce s obecním úřadem se v současné době začíná rozbíhat.

Vztah mezi výchovným ústavem, jeho svěřenci a veřejností je poněkud atypický. Zatímco svěřenci nejsou okolím v obci vnímáni jako problém, který by veřejnost příliš ohrožoval, zaměstnanci a svěřenci ústavu jsou obtěžováni bezdomovci, skupinami podnapilých osob a asociálními jedinci, kteří vstupují na pozemek ústavu, obtěžují vulgárními projevy a ruší noční klid. Objevily se krádeže a vloupání.

Spolupráce s Policií ČR je nedostatečná, nejbližší policejní služebna je vzdálena od ústavu pět kilometrů, dle informace paní ředitelky vyjíždějí policisté ke školskému zařízení neradi, pouze na požádání a bez vlastní iniciativy.

Orgány činné v trestním řízení, oddělení péče o děti a mládež, sociální odbory spolupracují s dětským výchovným ústavem běžným způsobem. Lékařskou péči o svěřence zajišťuje stálý pediatr a stomatolog.

Spolupráce s rodiči svěřenců je slabá, uskutečňuje se v rámci možností, ty jsou limitovány malým zájmem rodičů o vlastní děti. Vedení ústavu tento zájem podporuje rozšířenou možností návštěv, svěřenci mohou převzít telefonní hovor atd. V této oblasti má výchovný ústav ještě nemalé rezervy.

V oblasti volného času se daří spolupráce se středisky volného času, domem dětí a mládeže a občanským sdružením Duha. Svěřenci se mohou účastnit akcí pořádaných těmito organizacemi.

Spolupráce s dalšími zainteresovanými orgány je na běžné úrovni v obdobných typech školských zařízení. Impulsy pro navázání či zkvalitnění spolupráce vycházejí téměř výhradně ze strany vedení VÚDM.

3.8 Výroční zpráva

Výroční zprávy o činnosti a hospodaření byly zpracovány, ale nepostihují všechny oblasti vymezené § 17e odst. 2,3 a 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Výroční zpráva o činnosti má slabší vypovídací úroveň, je víceméně výčtem akcí, které svěřenci, popřípadě pedagogičtí pracovníci a vedení zařízení uskutečnili a absolvovali. V přehledu učebních plánů je chybně uvedeno číslo jednacích vzdělávacích programů Základní škola.

Výroční zpráva o hospodaření je opět pouze stručným výčtem, respektive slovním zhodnocením výsledku hospodaření. Má velmi nízkou vypovídací úroveň.

Výroční zprávy nebyly prokazatelně projednány ani podepsány pracovníky zařízení.

Úroveň výročních zpráv je spíše podprůměrná.

3.9 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené zřizovatelem ze státního rozpočtu prostřednictvím Školského úřadu v Karviné jsou využívány v souladu s rozpočtovými pravidly, účelně a ve prospěch svěřenců.

Kapesné je svěřencům vypláceno v souladu s platnými právními předpisy, ošacení je nakupováno a vydáváno svěřencům dle ustanovení ve vnitřním řádu. Evidence ošacení je řádně vedena. Ošetrovné je vybíráno v předepsané výši, dlužné částky jsou vytrvale vymáhány. Vkladní knížky jsou uloženy v trezoru v ředitelně ústavu.

Výchovný ústav nezískal žádné finanční částky od sponzorů.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány v souladu s posláním školského zařízení. Efektivita jejich využívání je spíše nadprůměrná.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ A RESOCIALIZAČNÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu svěřenců

Celý objekt výchovného ústavu se nachází v poddolované části města Orlové. Hlavní dvoupatrová budova byla postavena v roce 1914 jako sirotčinec, v současné době je v havarijním stavu. Další dvě přízemní budovy z roku 1950 byly do povodní v roce 1997 využívány jako základní a zvláštní škola. Po provedené kontrole hygienických podmínek v srpnu 1997 vydal okresní hygienik OÚ Karviná rozhodnutí o zákazu jejich používání až do doby zjištění vyhovujících předpokladů. Po provedených opravách části jedné budovy na začátku školního roku 1998 byl na základě žádosti vedení Okresní hygienicko-epidemiologické stanice (dále OHES) Karviná vydán souhlas k jejich využívání. Byly zde vybudovány odborné učebny (dílny, keramická dílna, malá tělocvična), které budou využívány pro mimoškolní zájmovou činnost svěřenců. Rozhodnutím OHES byly obě školy, které jsou součástí VÚDM, umístěny v hlavní budově, což způsobilo, že současné prostorové podmínky jsou nevhodné vzhledem k celkovému počtu svěřenců. V hlavní budově je nyní umístěn internát, základní škola, zvláštní škola a hospodářsko-provozní část VÚDM. K objektu dále patří zahrada, sad a sportovní hřiště, na jejichž údržbě se podílejí svěřenci. V zahradě je opravený zahradní domek, který slouží k pořádání slavnostních akcí (např. oslavy narozenin).

Ve VÚDM jsou svěřenci umístěni do čtyř výchovných skupin. V prvním patře se nachází místnosti tří výchovných skupin, pracovní psycholožky, žákovská knihovna, velká společenská místnost a vychovatelna pro pomocné vychovatele. Ve druhém patře jsou umístěny prostory čtvrté výchovné skupiny, zdravotní izolace, sklady osobního šatstva, sklad turistických potřeb, archiv, cvičná kuchyňka a učebna pro dopravní kroužek. V přízemí se nalézá administrativní část, školní kuchyně, jídelna, ošetřovna, šicí dílna, mandlovna, třídy základní a zvláštní školy. Pro případné návštěvy je zde zařízena návštěvní místnost s možností zajištění soukromí. Ve sklepě je prádelna, sušárna, sklady potravin, kotelna, údržbářská dílna, sklady sportovních potřeb, sklad čisticích prostředků, šatna a místnosti pro provozní personál. Pro potřeby každé skupiny jsou vyčleněny čtyři místnosti. V ložnicích, které jsou z velké části průchozí, jsou ubytováni dva, případně tři svěřenci. Každá výchovná skupina má k dispozici klubovnu s nejnужnějším zařízením. Zařízení pokojů je značně opotřebované, jejich estetická úroveň je rozdílná. Svěřenci dvou skupin je používáno vždy jedno sociální zařízení (dvě sprchy, sedm umyvadel, pět samostatných WC), což je vzhledem k počtu svěřenců nedostačující. Pro společná setkání a pravidelné celoustavní komunity slouží velká společenská místnost s nezbytným zařízením (křesla, barevný televizor, videopřehrávač). Minimální množství pomůcek pro činnosti svěřenců je převážně umístěno v klubovně každé skupiny. Sportovní a sezónní potřeby jsou uloženy ve skladech. V celém objektu jsou tři barevné televizory, dva videopřehrávače a čtyři radiomagnetofony. V ústavu jsou tři osobní počítače, které jsou využívány pouze pro administrativní práce. Zcela chybí výpočetní technika určená pro činnost svěřenců. VÚDM nemá vlastní tělocvičnu, což negativně ovlivňuje sportovní aktivity.

Žákovská knihovna obsahuje dle inventarizace provedené k 31. říjnu loňského roku 1 534 svazky. Vzhledem k celkově nevyhovujícím podmínkám je umístěna provizorně v neesteticky působící místnosti. Při kontrole přírůstků bylo zjištěno, že v posledních dvou letech nebyl knižní fond rozšířen ani o jeden nový titul. Úroveň přebalů jednotlivých knih je na velmi nízké úrovni. Učitelská knihovna je rozdělena dle jednotlivých součástí (škola, výchovný ústav). Fond učebnic je umístěn v jedné místnosti provizorně zařízené školy,

obsahuje učebnice nutné pro výuku žáků druhého stupně základní a zvláštní školy.

Označení jednotlivých místnosti se ve většině případech neshoduje s jejich účelem nebo zcela chybí. V celém objektu se nacházejí nezabezpečené nepoužívané elektrické zásuvky, nekrytá topná tělesa a ojedinele i osvětlení, což snižuje bezpečnost svěřenců. Údržba poškozených a vadných věcí je nedostačující.

VÚDM má k dispozici služební osobní automobil Forman, který je vzhledem k typu zařízení a jeho umístění v nevhodném prostředí nedostačující k převozu svěřenců na různé akce.

V současné době náleží VÚDM bývalý objekt Střediska služeb školám Karviná v Těrlicku, který byl 1. července 1997 bezplatně převeden do jeho užívání. Po provedené plánované rekonstrukci bude celý provoz přemístěn k 1. září 1999 do nového objektu. I když VÚDM vlastní objekt již čtyři měsíce a jsou zpracovány dvě varianty přestavby, její realizace ještě nebyla zahájena z důvodu neposkytnutí finančních prostředků z MŠMT ČR, což negativně ovlivňuje termín stěhování a další setrvávání svěřenců v nevyhovujících podmínkách prostorových, hygienických a bezpečnostních.

Současný havarijní stav budovy výchovného ústavu a materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, počtu svěřenců a všech jeho součástí je naprosto nevyhovující.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školského zařízení

V domácím řádu VÚDM je stanoven denní režim, který je pouze minimálně rozlišen pro dny pracovní a dny pracovního klidu. Volné vycházky, které musí být tematicky zaměřené, jsou vzhledem k specifickému umístění ústavu udělovány pouze za odměnu svěřencům starším čtrnácti let. Pitný režim není zjišťován pravidelně, pouze dle požadavků vychovatelů při sportovních aktivitách svěřenců.

Prostory denně užívané svěřenci jsou udržovány v pořádku, na běžném denním úklidu se podílejí svěřenci. Pravidelně je prováděna a vyhodnocována kontrola úklidu pokojů.

Ve druhém patře jsou dvě místnosti zdravotní izolace s vlastním hygienickým zařízením. Jejich poloha je nevyhovující, jelikož ošetřovna se nachází v přízemí. Svěřenci umístění na izolaci jsou zamčeni a bez stálého dohledu zdravotnice. Zcela nevhodné je využívání zdravotní izolace jako záchytného pracoviště. Zařízení zdravotní izolace je značně opotřebované, není patrná snaha o zkulturnění těchto prostor.

Psychohygienické podmínky jsou podprůměrné.

4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování

4.3.1 Hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích

Zvláštní škola

Ve třídě zvláštní školy byly provedeny hospitace v hodinách matematiky, českého jazyka - slohu a přírodopisu. V těchto hodinách vyučovala třídní učitelka, která má dlouholetou praxi, ale nemá vystudovanou speciální pedagogiku.

Vyučující byla na všechny hodiny velmi dobře připravena, učivo měla rozpracováno podle vlastních tematických plánů, které vycházely z osnov pro zvláštní školy. Žáci používali schválené učebnice a pracovní materiály, všichni měli sešity, psací potřeby a pravítka. Třída byla vybavena množstvím názorného materiálu a pomůcek,

k dispozici byly také encyklopedie.

Osobnost žáků byla v plné míře respektována, ovzduší ve třídě bylo přátelské, povzbuzující, mezi žáky a jejich učitelkou je pěkný vztah. Žáci byli neustále pozitivně motivováni k dobrým výkonům, učitelka jejich výkony průběžně hodnotila. V závěru každé vyučovací hodiny bylo provedeno ocenění snahy a hodnocení vědomostí každého žáka.

Úroveň vědomostí žáků byla velmi rozdílná. Důvodem je častá absence některých z nich, ať už z důvodu nemoci, nebo úniku. Dalším důvodem je rozdílná úroveň vědomostí, se kterou žáci do výchovného ústavu přišli. Všichni však byli ve vyučování aktivní, někteří spontánní, rádi předváděli, co se už naučili. I když jsou ve třídě souběžně vyučovány tři ročníky (7., 8. a 9.), učitelka se snaží udržet jejich pozornost častým střídáním činností. Žáci dovedou pracovat samostatně i ve skupinách, vzájemně se neruší a spolupracovat.

Práce učitelky ve třídě se třemi ročníky je velmi náročná, vyžaduje pedagogickou zkušenost. Kvalita vzdělávání ve třídě zvláštní školy je na nadprůměrné úrovni.

Základní škola

V základní škole bylo odhospitováno celkem osm vyučovacích hodin. Úroveň výuky ve třídách základní školy je velmi rozdílná.

V první třídě (oddělení 6. a 7. ročníku), kde byly odhospitovány vyučovací hodiny jazyka českého a matematiky, nebylo všemi vyučujícími respektováno složení třídy. Tomuto složení neodpovídaly ani použité metody a formy práce. Ve druhé třídě, kde jsou vzděláváni žáci osmého ročníku a jeden žák šestého ročníku zvláštní školy, byly odhospitovány čtyři vyučovací hodiny v jazyce českém, matematice, dějepise a jazyce německém a ve třetí třídě, kde jsou vzděláváni žáci devátého ročníku, byly provedeny hospitace v matematice a chemii.

Ve většině vyučovacích hodin převládalo frontální řízení, méně bylo využíváno diferenciací úkolů v rámci jednotlivých ročníků. S výjimkou výuky jazyka českého a chemie chyběla manipulační činnost žáků a diferenciací úkolů podle jejich schopností. Vzhledem ke značným rozdílům ve vědomostech a dovednostech žáků je třeba důsledně uplatňovat individuální přístup k jednotlivým žákům a více promyšlet celkovou stavbu hodin. Nízkou úroveň má kontrola sešitů a písemných projevů jednotlivých žáků. Je třeba rovněž zpřesnit klasifikaci, která v současné době naprosto neodpovídá znalostem a vědomostem žáků.

Kvalita pedagogické práce je u jednotlivých pedagogických pracovníků rozdílná, závisí na jejich odborné zdatnosti, na typu osobnosti a na pochopení individuálních zvláštností vyučovaných žáků. Větší pozornost je třeba věnovat úpravě sešitů a grafickému projevu žáků. ČŠI hodnotí výuku jazyka českého jako nadprůměrnou, chemie jako spíše nadprůměrnou, matematiky, dějepisu a jazyka německého jako spíše podprůměrnou.

4.3.2 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně mimoškolní výchovné práce

Mimoškolní výchovně-vzdělávací práce je zaměřena především na přípravu

na vyučování, na činnosti odpočinkové, sportovní a relaxační. Při plánování činností je brán zřetel na jejich výchovný a resocializační efekt.

Při hospitacích v mimoškolní výchovné činnosti bylo navštíveno celkem deset organizačních celků. V zájmových kroužcích byl zřejmý zodpovědný přístup jednotlivých vedoucích. Vztah mezi vychovateli a svěřenci je kladný. Mimoškolní výchovná práce je na dobré úrovni, je promyšlená a smysluplná. Svěřencům jsou nové poznatky poskytovány vhodnými formami a metodami a jsou vedeni k zodpovědnosti za vykonanou činnost. Ze strany vychovatelů jsou k mimoškolním aktivitám dostatečně motivováni. Pedagogičtí pracovníci předem připravují svěřence na vstup do zájmových kroužků jiných školských zařízení.

Mimoškolní výchovná práce spíše nadprůměrná.

4.3.3 Hodnocení školského zařízení z hlediska kvality speciálních činností

Školské zařízení zaměstnává psycholožku, sociální pracovníci a zdravotní sestru. Etopedickou diagnostiku provádí etoped diagnostického ústavu.

Pro efektivitu výchovné a resocializační činnosti výchovného ústavu je velkým přínosem práce psycholožky. Individuálně pracuje s jednotlivými svěřenci, kterým poskytuje poradenské služby, provádí diferenciací diagnostiku jak intelektových schopností, tak i osobnostních vlastností svěřenců. &Realizuje také individuální relaxační terapii. Protože není zařazen a do výchovné činnosti a nepodílí se na pravidelném hodnocení svěřenců, je ve vztahu k nim osobou, jíž se dá důvěřovat, která je připravena poradit a případně také pomoci v problémových situacích.

Sociální pracovnice má příslušnou kvalifikaci. Je to dobře komunikující otevřená osobnost s pěkným vztahem ke svěřencům. Ti ji často navštěvují v kanceláři a svěřují se jí se svými problémy.

Sociální pracovnice vede osobní spisy svěřenců velmi pečlivě, dbá na chronologické řazení dokumentů, má dokonalý přehled o anamnéze a současné situaci každého svěřence. Spisy jsou zajištěny proti zneužití a zcizení v uzamykatelné skřínce, rovněž kancelář, kde jsou uloženy se zamyká.

Ošetřovné je řádně evidováno, dlužné částky jsou vymáhány. Všichni svěřenci mají vyřízeno české občanství.

Zdravotní sestra sleduje zdravotní stav svěřenců, poskytuje základní zdravotní péči v případech, kdy není potřeba volat lékaře. Udržuje kontakt se zdravotnickými zařízeními a domlouvá preventivní prohlídky. Vydává léky a vede evidenci jejich výdeje. Léky jsou uloženy ve skleněné uzamykatelné skříni v kanceláři, kterou sdílí zdravotní sestra společně se sociální pracovnicí.

Činnost psycholožky, sociální pracovnice a zdravotní sestry je kvalitní a zodpovědná, lze ji hodnotit jako nadprůměrnou.

4.4 Hodnocení školského zařízení z hlediska znalostí a využívání důležitých informací o svěřencích jako předpokladu pro dyadickou i skupinovou psychoterapii, reedukaci a resocializaci

Všichni pedagogičtí a odborní pracovníci výchovného ústavu mají k dispozici materiály ukládané v osobní spisech svěřenců a mohou získané anamnestické údaje a závěry z odborných vyšetření svěřenců využívat ve své výchovně-vzdělávací práci.

Schopnost využívat poznatky z osobních spisů svěřenců v jejich prospěch závisí na osobnosti a kvalifikovanosti jednotlivých odborných pracovníků.

V osobních spisech svěřenců jsou uloženy údaje osobní i rodinné anamnézy, výsledky psychologických, speciálně-pedagogických, případně lékařských vyšetření. Součástí spisů jsou závěrečné zprávy z diagnostického ústavu a zpráva etopeda. Rozsudek o nařízení ústavní nebo ochranné výchovy je rovněž uložen ve spise, stejně jako další materiály, např. zprávy Policie ČR.

Vedení výchovného ústavu je s obsahem osobních spisů seznámeno, informace o svěřencích jsou ve spolupráci s pedagogickými pracovníky využívány při volbě nejvhodnějších výchovně-vzdělávacích a resocializačních forem a metod.

Informace o svěřencích výchovného ústavu jsou řádně vedeny a ukládány. Jsou zabezpečeny před zneužitím. Úroveň jejich využívání je průměrná.

4.5 Hodnocení školského zařízení z hlediska úrovně výsledků resocializace

Výchovný ústav neprovádí katamnestická šetření, takže nemá k dispozici konkrétnější údaje o zařazení svých svěřenců do běžného života. Všichni svěřenci odcházejí po ukončení povinné školní docházky do jiných výchovných ústavů, kde jsou připravováni na budoucí povolání. Po dosažení zletilosti, nebo zrušení ústavní výchovy pak kontaktují svěřenci spíše ústavy pro mládež, kde ukončili přípravu na budoucí povolání.

Výsledky resocializace jsou na běžné úrovni.

4.6 Hodnocení školského zařízení z hlediska uplatňování speciálně-pedagogických, reedukačních, resocializačních a rehabilitačních postupů

Výchovně-vzdělávací činnost výchovného ústavu je založena na individuálním přístupu ke každému jednotlivci. Obvykle přicházejí do školského zařízení svěřenci vybaveni zprávou etopeda a psychologa diagnostického ústavu, jejíž součástí je zjištěná úroveň znalostí a doporučený výchovný přístup.

Ve výuce jsou uplatňovány speciální reedukační přístupy kvalitněji ve třídách zvláštní školy než ve škole základní. Velmi kvalitní je reedukační a resocializační činnost vychovatelů. Je vedena snahou o vytváření realistického sebeobrazu a sebehodnocení svěřenců, o získání náhledu vlastního společensky nepřijatelného chování.

Celkově lze tuto oblast činnosti výchovného ústavu hodnotit jako průměrnou.

4.7 Dočasné vylučování z kolektivu dle § 17 odst. 2, písmeno f) vyhlášky MŠ ČSR č. 64/1981 Sb.

Dle sdělení ředitelky, ale i kontrolou celého zařízení bylo zjištěno, že je respektováno doporučení MŠMT ČR, odb.22 a výchovná izolace ve VÚDM není zřízena.

Doporučení odboru 22 MŠMT ČR je respektováno, tato oblast je vynikající.

4.8 Záchytné pracoviště

Na základě písemné dohody mezi ředitelkou Výchovného ústavu pro děti a mládež Orlová a ředitelem Dětského diagnostického ústavu Bohumín slouží (z důvodu rekonstrukce objektu) Výchovný ústav pro děti a mládež Orlová dočasně, s platností od 1. 6. 1998 až do odvolání, jako záchytné pracoviště.

Na záchytné pracoviště jsou přijímáni svěřenci mladší patnácti let, zachyceni na útěku ze zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, popřípadě z rodiny, k přechodnému pobytu v maximální délce tří dnů (72 hodiny), za respektování zásad hygieny i bezpečnosti svěřence. Záchyt se realizuje ve dvou fázích. Prvních 24 hodin je svěřenec umístěn na zdravotní izolaci, poté zařazen do výchovné skupiny.

I když VÚDM slouží jako záchytné pracoviště pouze na přechodnou dobu, lze tuto oblast hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

4.9 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost školského zařízení

Ve VÚDM je zřízeno osm zájmových kroužků. Největší zájem je o kroužky dopravní, sportovní, hudební, technický a šachový. Polovina všech svěřenců navštěvuje zájmové kroužky dva. Vedoucími jednotlivých zájmových kroužků jsou pedagogičtí pracovníci. Činnost kroužků je realizována dle tematických plánů ve čtrnáctidenních intervalech ve společenských místnostech výchovných skupin a odborných pracovnách, na jejichž zprovoznění se částečně podíleli i svěřenci VÚDM. V rámci možnosti jsou svěřenci začleněni do středisek volného času v Orlové a Havířově (DDM, Církevní středisko mládeže Don Bosko v Havířově). Čtyři svěřenci trénují v ragbyovém klubu Slavie v Havířově, dva se zúčastňují sportovních tréninků v ZŠ Havířov-Město na ul. Kudeříkové. Pro tělovýchovné aktivity ústavu (výuku tělesné výchovy i sportovních kroužků) je ZŠ V Zimném Dole bezplatně pravidelně zapůjčována tělocvična. Svěřenci se zúčastňují akcí pořádaných pro výchovné ústavy a městských, oblastních i republikových soutěží. Kladně lze hodnotit jejich začleňování do aktivit jiných školských zařízení a škol (akce pro DD, soutěže a turnaje pro žáky ZŠ). V době prázdnin se chlapci zúčastňují táborů, rekreačních pobytů a LVVZ. O víkendech jsou ústavem pořádány krátkodobé výlety do Beskyd a blízkého okolí.

Pravidelně jsou v ústavu realizovány a vyhodnocovány kulturní, výtvarné a sportovní soutěže mezi výchovnými skupinami. Jednou měsíčně připravuje předem určena výchovná skupina kulturní program, který je prezentován před všemi svěřenci.

Jeden svěřenec, dopisovatel časopisu DD Zámeček, byl zvolen jako zástupce do dětského národního parlamentu.

O veškerých zájmových aktivitách VÚDM je vedena kronika.

Dalším aktivitám a smysluplnému naplňování volného času svěřenců je věnována velká pozornost. Tuto oblast lze hodnotit jako nadprůměrnou.

4.10 Hodnocení činnosti součástí školského zařízení

Součástí VÚDM je školní jídelna (IZO 103 032 096), která má dle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení kapacitu 63 jídel. Stravují se zde svěřenci a službu konající zaměstnanci. Stravování zajišťují vedoucí provozní jednotky, tři kuchařky na plný a jedna na zkrácený pracovní úvazek. Jídelničky jsou zpracovány

a vyvěšovány v jídelně. Kontrolou jídelníčku bylo zjištěno, že skladba stravy je rozmanitá. Ovoce je ale podáváno pouze příležitostně a pitný režim je zajišťován dle potřeb. V některých případech nebyl na jídelníčku uveden druh polévky. Kladně lze hodnotit podávání teplých a druhých večeří v průběhu celého týdne. Během svátků a prázdnin není svěřencům podávána dopolední svačina. Příležitostně jsou kuchařkami připravovány ovocné kompoty a saláty z vlastních zdrojů.

Činnost školní jídelny lze hodnotit spíše nadprůměrně.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Klady:

- bohatá nabídka mimoškolních aktivit
- individuální psychoterapie poskytovaná psychologkou ústavu
- dobrá úroveň informačního systému

Zápory:

- nedodržení stanovené hodinové dotace v obou vzdělávacích programech
- neplnění učebních plánů a učebních osnov
- nízká odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků
- absence nepovinných a volitelných předmětů
- nedostatečná kontrolní činnost
- nevyhovující stav budovy

5.2 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu

razítko

Podpisy inspektorů:	vedoucí týmu:	Mgr. Antonín Grulich v.r.
	členové týmu:	Mgr. Ludmila Konopková v.r.
		Mgr. Marcela Orságová v.r.
		Mgr. Alena Wiesnerová v.r.

V Prostějově dne 30. 11. 1998

5.3 Datum a podpis ředitelky kontrolovaného školského zařízení stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzala dne 3. 12. 1998 v.r.

razítko

Podpis ředitelky PaedDr. Eva Němečková v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.4 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MŠMT ČR	98-12-10	130 551/98
Školský úřad Karviná	98-12-10	130 552/98
ČŠI	98-12-10	130 553/98

5.5 Připomínky ředitele(ky) školského zařízení

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Bez připomínek.